

„Munkában komoly és határozott, a magánéletben szinte már csibészes”

Beszélgetés Kovács Gézával, a Magyar Rádió Művészeti Együtteseinek ügyvezető igazgatójával a jubileumi 75. évről, a jövőbeli tervekről és az együttműködésről José Curával

■ *A Rádiózenekar ebben az évadban ünnepli fennállásának jubileumi 75. évfordulóját. Mennyiben szól ez az év a múlt összegzéséről és mennyiben mutat előre?*

– Mind a kettőről szól. A jubileumi évad előkészítése során mindenképpen fejet akartunk hajtani az elődök, az alapítók, illetve azok előtt, akik világszínvonalúvá emelték a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarát. Ugyanakkor azt is fel akartuk mutatni, hogy ez mindig egy innovatív együttes volt. A Rádió művészeti együtteseit különleges, intim kapcsolat fűzi a kortárs zenéhez – hiszen ki más rögzítené és közvetítené a kortárs zenét, mint ők. Rendelésre áll a technika és azok a speciális képességek, amelyek a rádiózenekaroknál különlegesen érvényesülnek. Így például a bámulatos kottaolvasási készség, amellyel zenészeink a kortárs szerzők legbonyolultabb előjegyzéseit és megoldásait is könnyen tudják értelmezni. Vagy az a végtelen rutin, amivel a piros lámpa felgyulladás után különösebb izgalom nélkül tudják a műveket megszólaltatni.

Születésnap koncertünkre meghívtuk nyugdíjasainkat, mindazokat, akik a vállukon hordozták ezt az együttest. Új művek bemutatásával is gazdagítottuk az évadot. A 6-os stúdióban folyamatosan rögzítünk kortárs műveket, szinte kivétel nélkül a szerzők jelenlétében. Ezzel páratlan módon dokumentáljuk a kortárs magyar zenét. A zenekar ünneplésében természetesen a két társegüttes, az énekkar és a gyermekkar is részt vett és részt vesz. Mind a születésnap koncert a Zeneakadémián, mind a Müpában tartott grandiózus Berlioz Te Deum méltó módon köszöntötte ezt a rendkívüli és nagyszerű együttest.

■ *Hogyan lehet innovatív az együttes, amikor régi kórok zenéit játsszák?*

– A kórusnak például már több évada van saját a cappella sorozata, amit legendás karnagyáról, Sapszon Ferencről neveztek el. Ezek a koncerteken ritkán hallott művek is megszólalnak, kiváló karmesterek vezényletével. Nemrég járt nálunk a párizsi Notre Dame karnagya, és hamarosan ellátogat hozzánk az egyik legnevesebb svéd karnagy. Szélesre tárjuk a kapukat a különböző műfajok előtt. A kamaraprodukciónkat a 6-os stúdióban lehet hallani, ahol kiderül, milyen kitűnő szólisták vannak zenekari és énekkari művészeink között. Viszonylag új

sorozat az Anno sacri, amit tavalyelőtt indítottunk el a Mátyás templomban. Ez azért különleges, mert a korabeli létszámnak megfelelő apparátussal állunk ki és szólaltatjuk meg Bach, Buxtehude, Schütz, Telemann és más barokk szerzők műveit. Sok esetben a női kar mellett a gyermekkórus is közreműködik.

■ *Milyen külföldi fellépéseket terveznek?*

– A kórusal több hangversenykörtut tervezünk, a gyerekekkel megyünk Szlovákiába, Csehországba, velük tavaly Erdélyben voltunk. Emellett más külföldi turné megszervezésén is gondolkodunk. A zenekarral ázsiai körutat tervezünk, José Curával Maszkatba, Ománba készülünk, valamint egy európai kamarazenekari turnéra, ahol argentin zenét játszunk. Vendégművésznünk oratorikus triptichonját egy jelentős szlovén fesztiválon készülünk bemutatni.

■ *Hogyan mutatná be José Cura munkamódszerét?*

– José Curával több évtizede személyes, jó kapcsolatot ápolunk. Többször dolgoztunk már együtt, énekesként és karmesterként egyaránt közreműködött fellépéseink során. A legnagyobb örömmel és meglepetéssel tapasztaltam, hogy nem hobbikarmesterről van szó és nem egy dilettáns szerzőről. Ő egy kiválóan képzett, mély gondolkodású művész. A mindennapokban viszont egy borzasztóan kedves, már-már csibészes férfit ismerhetünk meg a személyében. Amikor munkáról van szó, teljes odaadást tanúsít, ugyanakkor munkatársaitól, művésztársaitól szintén megköveteli az elmélyültséget. Már önmagában is sokat mond, hogy három szakrális művet, egy triptichont komponált óriási apparátusra, ami pontosan illik a Rádió Művészeti Együtteseihez. Nagyzenekar, felnőtt- és gyermekkórus szólalnak meg a művekben, a nagyszabású kompozíció a szólistákkal teljes.

■ *Mit várnak a vendégművészzel való együttműködéstől?*

– Azt reméljük, hogy egy olyan színes személyiség, mint ő, felpezsdíti az együttesek életét. Bízunk benne, hogy a közönséget vonzza majd José Cura hírneve. Az elmúlt években „újraépítkezésbe” kezdtünk. A Magyar Rádió Művészeti Együtteseinek az elmúlt bő évtizedben közönségük nagy részét elveszítették, különböző okok

ból. Igaz, Vásáry Tamás hűséges rajongói táborára mindig számíthatunk. De az összes többi koncertnél nagy hangsúlyt kell fektetnünk a kommunikációra, hogy telt házak előtt játszassunk. Néhány évvel ezelőtt szomorúan hallottuk szakmán belül, hogy koncertek maradtak el a Rádió együtteseinél érdeklődés hiányában. Ezért kiváló kollégáimmal együtt elkezdtünk egy professzionális munkát, aminek az eredménye mára a sok-sok teltház koncert. A Zeneakadémián, a Vigadóban, a Mátyás templomban, az Olasz Intézetben és a Művészetek Palotájában szervezünk fellépéseket. Szeretnénk még jobban felkelteni az emberek érdeklődését az értékes zene iránt. Nem könnyű. Mindannyian tudjuk, hogy Budapesten erős a piaci kínálat. Ugyanakkor ennek legfőbb haszonélvezője a közönség maga, hiszen a megszokottól gyakran eltérő, színes és izgalmas műsorösszeállítások, kiváló vendégművészek jellemzik a budapesti hangversenyéletet. Ebben az erős mezőnyben a Rádió Művészeti Együttese újra megjelentek trónkövetelőként. Azt a trónust szeretnék elfoglalni, ahol évtizedeken át voltak korábban. A legjobb úton vagyunk efelé. Úgy vélem, hogyha megfelelő támogatást kapunk a tulajdonostól, az MTVA-tól, illetve a kulturális kormányzattól, akkor mi azt a legmagasabb színvonalal tudjuk meghálálni – itthon és külföldön egyaránt. Ebben a José Curával tervezett együttműködésnek jelentős szerepe lehet.

■ *Mennyire lesz nehéz dolga a magyar együttesekkel külföldiként? Nem jelentenek akadályt például a nyelvi korlátok?*

– Őt ismerve nem tartom kizártnak, hogy szépen lassan megtanul magyarul is. Az anyanyelve, a spanyol mellett folyékonyan beszél angolul, olaszul és franciául. A tavalyi együttműködés, ami egy hétig tartott és egy nagyszerű koncerttel zárult, azt bizonyította, hogy nincs különösebb kommunikációs probléma, hiszen már a gyerekkórus tagjai is beszélnek angolul. A zenekar és az énekkar tagjainak nagy része szintén kommunikál angolul. Ha valaki nem ért valamit, mindig akad segítség a zenekaron belül, aki fordít. José Cura az a fajta személyiség, akinek sokszor meg sem kell szólalnia, mert a testbeszédével és a kisugárzásával nagyon sok üzenetet át tud adni. Nem eszközként használja a saját ragyogását, hanem azokat a gondolatokat és érzéseket próbálja zenében kifejezni, amelyek benne kavarnak. Súlyos és komoly triptichonja mellett a Modus című műve kimondottan hangulatos (ez egy prágai séta zenével kifejezve), ugyanakkor a jövő januárban a Zeneakadémián bemutatásra kerülő operája, a „Montezuma és a róthajú pap” egy abszurd, roppant szórakoztató opera. José Cura énekhanga manapság is a legszebben ragyog. Most már teljesen telt és érett, ugyanakkor megvannak a magasságok is, nem kell feszengünk, ha énekelni halljuk. Minden kvalitása megvan ahhoz, hogy a legjobbak között

tartsák számon. Ezért is hallhatjuk a következő évadban énekesként a Bajazzokban.

■ *Énekesként, karmesterként és zeneszerzőként egyformán nagy tehetség?*

– Így van, ezért is csaptunk gyorsan egymás tenyerébe tavaly, amikor a próbaszünetekben, próbák után beszélgettünk. Magától értetődően körvonalazódott, hogy személyiségének ez a három oszlopa fogja az együttműködést tartani.

■ *A tavalyi együttműködés alkalmával valóban két perc után elfogadta őt a zenekar, ahogy azt a sajtótájékoztatón elmondta?*

– Igen! A profi zenekarok számára azonnal egyértelmű, hogy ki az, aki csak rávezényel a zenére, és ki az, aki otthon a tükör előtt próbálta el a mozdulatokat. Azt is rögtön tudják, ki az, akinek szűkösek a képességei és gyakran arroganciával kompenzálja a hiányosságait. Sok mindent lát a profi zenész, és azonnal megérzi,

hogyha igazi muzsikussal van dolga. Az ő esetében egyértelmű volt, hogy nem egy hobbikarmesterrel van dolgunk, hanem egy tapasztalt művésszel.

■ *Mennyiben várhatják az együttesek, hogy José Cura segíti majd a nyitást a külföld felé?*

– Mindenképpen, hiszen az ő neve öt kontinensen ragyog. Természetesen elsősorban énekesként ismerik, így lenne a legkönnyebb vele külföldre menni. De úgy gondolom, hogy azok a hangversenyrendezők és azok az ügynökségek, amelyek tisztában vannak a többi képességével is, élni fognak a lehetőséggel. Most már bizonyos, hogy három turné körvonalazódik vele, ahol szerzőként és karmesterként működik együtt a zenekarral, énekkarral. Bízom benne, hogy mostantól ennek híre megy a nagyvilágban. Aki jelen volt a sajtótájékoztatón, az meggyőződhetett róla, hogy ez egy nagyon izgalmas és sok élményt adó vállalkozás lesz a következő három évben.

(Hörömpöli Anna)

Egy jó kapcsolat pezsgővel és rózsákkal kezdődik Beszélgetés José Curával

A 2019/2020-as évadtól José Cura az MRME első állandó vendégművésze – jelentette be a hírt 2019. február 20-án Kovács Géza, a Magyar Rádió Művészeti Együtteseinek ügyvezető igazgatója. A karmester-énekes-zeneszerző művésszel a sajtótájékoztató után beszélgettünk.

■ *Volt-e már a pályafutása során hasonlóan sokrétű együttműködése valamelyik zenekarral?*

– Abban az értelemben volt hasonló kooperáció, hogy egy együttes mellett mindhárom minőségemben működhettem. A Prágai Szimfonikus Zenekarral kilenc ilyen projektet valósíthattunk meg. Persze ezt nem úgy kell elképzelni, hogy ugyanazon a koncerten vezényelek, énekelek és emellett saját alkotásom is műsorra kerül. Általában egyszerre csak egy, maximum két oldalamat mutatom meg a közönségnek.

■ *Akkor közelítjük meg úgy a kérdést, hogy mennyiben lesz újszerű a közös munka a Magyar Rádió együtteseivel?*

– A cseh muzsikussal koncertről koncertre tervezzük, nincs kész terv arra vonatkozóan, hogy a következő évadokban mikor és hányszor mehetek hozzájuk. Viszont a Magyar Rádió Művészeti Együtteseivel kötött szerződéseim értelmében ez a folyamat teljesen más lesz. Előre tervezzük, és bízom benne, hogy egy évadban mindhárom képességemet igénybe fogják venni. Nagyon szívesen énekelek és vezényelek, az pedig min-

dig nagy öröm, ha az ember a saját művét is bemutathatja a közönségnek, valódi szimfonikus zenekarral és kórusokkal.

További különbség, hogy Magyarországon egy olyan társasággal dolgozhatom együtt, amely kivételes médiatámogatást élvezhet. Mint a BBC Szimfonikus Zenekara az Egyesült Királyságban. Úgy gondolom, hogy a kórusok és a zenekar is az európai élvonalhoz tartoznak. Az a célom, hogy minél többet adjak át nekik magamból és azokból a tapasztalatokból, amelyeket a pályafutásom során szereztem. Rengeteg potenciál van ezekben az együttesekben, ezt már akkor világosan láttam, amikor először dolgozhattam velük. Nagyra becsülöm Kovács János munkáját, aki kiváló szakmai és emberi kvalitásaival remek egységet kovácsolt a zenekarból.

■ *Mire számít, hogyan fogadják majd az együttesek és milyen hangulatú lesz a közös munka?*

– Különleges lehetőség az életemben ez az együttműködés – már csak azért is, mert az Önök hazájában az országom nagykövete a személyes jó barátom. Ez valószínű-